

د وگړو سر شمیرنه (دریمه درجه)

<p>زده کوونکي به نن د وگړو د سرشمیرني څیرنه ډیزاین (طرح) کړي او د خپلې کورنۍ او د ټولني د خلکو په اړه به معلومات تحلیل کړي ترڅو د هغوی په اړه ډیره پوهه ترلاسه کړي.</p>	<p>توضیح</p>
<p>آیا مونږ کولی شو چې د یوې سر شمیرني په ترسره کولو سره د خپلې کورنۍ او ټولني په اړه ډیر پوهاوی ترلاسه کړو؟</p>	<p>مخکېنه پوښتنه</p>
<p>په څلورو ورځو کې ۴.۶ ساعته</p>	<p>ټولټال اړین وخت</p>
<p>قلم، ورقه، خط کش، نقاله، قطب نما</p>	<p>د اړتیا وړ سرچینې</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. د معلوماتو را غونډولو لپاره د څیرني اسباب ډیزاین کول او کارول 2. په دوه رقمه عددونو کې د سلني (فیصدي) محاسبه کول 3. د معلوماتو مدیریت کول: د متوسط، منځني، موډ او ترادف 4. د معلوماتو مدیریت کول: په گرافیکي ډول د معلوماتو وړاندې کول 5. د سواد زده کړه: د راپور لنډیز لیکل او د لوستلو تمرین ترسره کول 6. احسایه: د معلوماتو لپاره د چارټونو، ټیبلونو او تصویري خطونو په کارولو سره د هغوی ژباړل او وړاندې کول. 7. احسایه: د هغه معلوماتو په کارولو سره چې په چارټونو او انځوریزو خطونو کې وړاندې شوې وې، د یو مرحله او دوه مرحله پوښتنو حل کول (دبیلګې په توګه، «څومره نور؟» او «څومره کم؟» 	<p>د زده کړو پایلې</p>
<p>د دوه رقمه شمیرو د ضرب او تقسیم عملي</p>	<p>مخکیني زده کړي</p> <p>لومړۍ ورځ</p>

نن ورځ به تاسو د سرشمیرني د څیرني په جوړولو باندې پیل وکړی.

<p>فعالیت او توضیحات</p>	<p>وړاندیز شوی وخت</p>
<p>پېژندنه</p> <p>- زده کوونکي به د خپلې ټولني د سرشمیرني یوه څیرنه جوړه کړي. د سرشمیرني د څیرني د جوړولو موخه په یوه ټولنه کې د وگړو د شمیر د معلومولو لپاره ده. همدا راز، دا مور سره مرسته کوي ترڅو پوه شو چې په ټولنه کې په ځینو معینو کټګوریو کې څومره خلک شتون لري. ځینې کټګورۍ ممکن په لاندې ډول سره وي:</p> <p>د ډیر عمر لرونکي وگړو کټګورۍ، د جنسیت له پلوه او د دندې له پلوه کټګورۍ او داسې نور)</p>	<p>۵ دقیقې</p>

- زده کوونکي به د خپلې نيردې ټولې د نفوس لپاره يوه څيرنه چمتو کړي چې ددوی د خپلوانو کورنۍ او د نيردې گاونډيانو کورنۍ به پکې هم پکې شاملې وي. دوی به کوبنس وکړي ترڅو دا معلومه کړي چې په هره کټگورۍ کې څومره وگړي شتون لري. همدا راز، دوی به د هغو ماشومانو د شمير په اړه هم معلومات ترلاسه کړي چې ددوی په ټولنه کې ښوونځي ته ځي.
- له دې څخه وروسته چې زده کوونکو سر شميرنه بشپړه کړه، هغوی بايد د خپلو معلوماتو پر بنسټ يوه ستونزه په گوته کړي چې ددوی په ټولنه کې شتون لري. د بېلگې په توگه، آیا ستاسو معلومات دا ښيي چې ستاسو په ټولنه کې ډير ماشومان ښوونځي ته نشي تللي؟ آیا ستاسو په موندنو کې دا جوته شوې چې ډيری ځوانان او مشران بې دندو دي؟
- له دې څخه وروسته به زده کوونکي يوه وړه مقاله وليکي او يا به يو کمپاڼي يو پوستر جوړ کړي ترڅو ددغې ستونزې لپاره چې دوی په خپلې څيرنې کې موندلې دي، د حل لارې چارې پيدا کړي.

۲۰ دقیقې

- ترټولو لومړی، د ټولو هغو پوښتنو يو لیسټ جوړ کړئ چې تاسو بې غواړی له گډونوالو څخه وپوښئ. زده کوونکي به د هغو پوښتنو په اړه فکر وکړي او و به بې لیکي چې هغوی غواړي وې پوښتي.

وړاندیز شوي معلومات او پوښتني:

- د کور شميره
- ستاسو نوم څه دی؟
- ستاسو په کورنۍ کې څومره وگړي دي؟
- ستاسو په گډون ستاسو د کورنۍ د غړو د زوکړې نيټه کومه ده؟
- ستاسو په کورنۍ کې د هر غړي جنسیت څه دی؟
- د هر وگړي دنده څه ده؟
- ستاسو د کورنۍ څو غړي اوس هم په ښوونځي کې دي، څومره بې له ښوونځي څخه فارغ شوي دي او څومره بې ښوونځي ته ندې تللي؟
- کچيرته تاسو يا ستاسو د کورنۍ کوم غړی له ښوونځي يا پوهنتون څخه فارغ شوی وي، ستاسو لوړې زده کړې کومې دي؟
- آیا تاسو او ستاسو د کورنۍ هر غړی لیکل او لوستل کولی شي؟
- تاسو کولی شئ نورې ټولې هغه پوښتني دلته اضافه کړئ چې زده کوونکي ورته ليوالتيا لري؟

<p>• زده کوونکي به د هر ځواب لپاره بېلابېلې کټگورۍ جوړې کړي. وړاندیزونه:</p> <p>1. په کورنۍ که د وگړو شمير:</p> <p>الف. ۱ - ۴</p> <p>ب. ۵ - ۱۰</p> <p>ج. له ۱۰ څخه زيات</p> <p>2. د عمر کټگورۍ</p> <p>الف. له ۱۰ کلونو څخه کم عمره</p> <p>ب. ۱۰ - ۱۸</p> <p>ج. ۱۹ - ۳۰</p> <p>د. ۳۱ - ۴۰</p> <p>ک. ۴۱ - ۵۰</p> <p>ل. له ۵۰ څخه د لوړ عمر</p>	<p>۳۰ دقیقې</p>
--	-----------------

٣. تعليم:
1. په مكتب يا پوهنتون کې نه دی شامل
 2. په ښوونځي يا پوهنتون کې شامل شوی
 3. ښوونځی يا پوهنتون څخه فارغ
4. د تعليم لوړه کچه
1. ابتدایي ښوونځی
 2. متوسطه ښوونځي/لیسه
 3. پوهنتون
5. تاسو د جنسیت له پولوه کومه کټګورۍ اضافه کولی شئ؟ د جنسیت لپاره یو اختیار (آپشن) پیدا کړئ.
6. د دندو لپاره تاسو کولی شئ کومې کټګورۍ اضافه کړئ؟ د دندو لپاره یو څو اختیارونه پیدا کړئ. باید له هیره مو ونه وځي چې د هغو خلکو لپاره هم یو اختیار (آپشن) جوړ کړی چې پې دندو دي.
- کچېرته تاسو نورې پوښتنې اضافه کړئ، باید ډاډ ترلاسه کړی چې د هرې پوښتنې لپاره مو ځلا ځلا کټګورۍ جوړې کړې دي.
 - ستاسو چمتو شوې د پوښتنو ټولګه باید په لاندې ډول سره واوسي:
 - د کور شمېره: _____
 - ستاسو نوم څه شی دی؟
 - ستاسو په کورنۍ کې څومره وګړې دي؟ _____
 - 1. ٤-
 - 2. ١٠-٥
 - 3. له ١٠ څخه زیات
 - ستاسو په ګډون ستاسو په کورنۍ کې د هر غړي عمر څومره دی؟
 - ١٠ <
 - ١٨-١٠
 - ٣٠-١٩
 - ٤٠-٣١
 - ٥٠-٤١
 - له ٥٠ څخه ډیر
 - ستاسو او ستاسو د کورنۍ د هر غړي جنسیت څه دی؟
 - مذکر
 - مؤنث
 - آیا ستاسو په کور کې ټول غړي، ستاسو په شمول، اوس په ښوونځي کې دي؟ او که په ښوونځي کې نه دي؟ او که ښوونځي پې بشپړ کړی دی؟
 - هو
 - نه
 - کچېرته تاسو او یا ستاسو د کورنۍ غړو ښوونځي بشپړ کړی وي، ستاسو او د هغوی د تعليم کچه څه ده؟
 - په ښوونځي او یا هم پوهنتون کې شامل نه دي
 - په ښوونځي او یا هم پوهنتون کې شامل دي
 - له ښوونځي او پوهنتون څخه فارغ

- کچیرته تاسو او یا ستاسو د کورنۍ غړي له ښوونځي او یا هم پوهنتون څخه فارغ شوي یاست، ستاسو د لوړو زده کړو درجه څه ده؟
 - ابتدایي ښوونځي
 - متوسط ښوونځي، لیسه، او یا پوهنتون
- د هر شخص دنده څه ده؟
 - (د دندې کټگوري اضافه کړئ)
- که کومه بله پوښتنه لری، هغه دلته اضافه کړئ.
- یا د پوښتنو د ورقي کاپیایي واخلي او یا هم دا پوښتنې به بیلابیلو ورقو باندې ولیکئ. تاسو همدا راز کولی شی خپل د پوښتنو ورقي په لاندې ډول سره جوړه کړئ.

کور نمبر	نوم	ستاسو به کور کې خومره دی؟	ستاسو عمر خومره دی؟ د (نوم) عمر خومره دی؟	ستاسو جنسیت څه دی؟ د (نوم) جنسیت څه دی؟	آیا تاسو اوس مهال ښوونځي ته ځئ؟ آیا (نوم) اوس مهال ښوونځي ته ځئ؟ ۱. په ښوونځي/پوهنتون کې شامل نه دی ۲. په ښوونځي/پوهنتون کې شامل دی ۳. له ښوونځي/پوهنتون څخه فارغ دی	نورې پوښتنې دلته ولیکئ
۱	حسن	۳	۱۶	مذکر	له ښوونځي/پوهنتون څخه فارغ	
۱	کاترینا		۱۸	مؤنث	په ښوونځي/پوهنتون کې شامل	

- د هغه شخص ځوابونه ثبت کړئ چې تاسو ورسره مرکه لری او د هغوی د کورنۍ ځوابونه په یوه جلا د پوښتنو په ورقي باندې ولیکئ او که چیرته د چوکاټ په شکل معلومات را ټولوی، د کورنۍ د غړو ځوابونه په یوه بل چوکاټ کې ځای پر ځای کړئ. د بیلگې په توگه، کچیرته د یورې کورنۍ غړي ۴ دانې وي، تاسو به د کورنۍ له یوه غړي سره مرکه وکړی خو د هر غړي لپاره به ځلا ځلا د پوښتنو ورقي چمتو کړی او د هغوی په اړه به پکې ځوابونه ثبت کړئ.
- د هرې کورنۍ د غړو یو جلا د پوښتنو ټولگه جوړه کړئ. د بیلگې په توگه، لومړې کورنۍ دوهمه کورنۍ او داسې نور. او یا هم د یوې کورنۍ د غړو ټول ځوابونه په هغو چارټونو کې ولیکئ چې د یو بل سره نږدې وي.

۱۰ دقیقې ● زده کوونکي به د ورځې ټول کارونه (پوښتنې، د ځوابونو کټگوري او جوړې شوې پوښتنې) خپل ټولگي، والدينو یا د کورنۍ غړو ته د نظر غوښتنې او ښه والي لپاره وړاندې کړي. ټولگيوال، والدين یا د کورنۍ غړي لاندې شکل ته په کتو خپل نظرونه برابر کړي:

- ستاینه: د زده کوونکي د کار تر سره شوي په اړه مو څه خوښ شول؟
- پوښتنه: آیا د کار په اړه کومه پوښتنه یا وضاحت لری؟
- وړاندیزونه: په کومه برخه کې زده کوونکي د کار ښه والي ته اړتیا لري

ن ورځ به تاسو له خپلو کورنيو او خپلوانو سره مرکه وکړئ.

وراندیز شوی وخت	فعالیت او توضیحات
۱ - ۲ ساعته	<ul style="list-style-type: none"> • نن ورځ به زده کوونکي له خپلې کورني او خپلوانو سره مرکه وکړي. ددې په اړه فکر وکړئ چې تاسو څنګه کولی شئ د مختلفو خلکو څخه چې ستاسو په کورنۍ او ټولنه کې شتون لري معلومات را غونډ کړئ. • د مرکې د ترسره کولو لپاره ځينې وړاندیزونه:

- ستاسو په کورنۍ/ټولنه کې د خلکو د مرکې لپاره د ټولنيز واټن په پام کې نيولو سره چې تاسو يې په مخامخ ډول ليدلی شئ، مرکه ترسره کړئ
- د کورنۍ يا د ټولنې له هغو غړو سره په مېابل/تصويري زنگ/په ليکنيزو خبرو اترو خپله مرکه ترسره کړئ چې د مرکې په وخت کې ستاسو سره نږدې ونه اوسي.
- يا د کورنۍ له يوه بل غړي سره د غير حاضر غړي په اړه خبرې وکړئ چې د ناسوب شخص په اړه معلومات ولري.
- تاسو کولای شئ له خپلو خپلوانو سره د مېابل او يا هم پيغام استولو له لارې مرکه ترسره کړئ. کچيرته تاسو په فزيکي شکل له هغوی سره مرکه ترسره کوی، بايد ډاډ ترلاسه کړئ چې ماسک مو اغوستی وي او ټولنيز واټن مراعت کړئ. تاسو بايد د هغه شخص څخه چې تاسو ورسره مرکه کوی ۶ فوټه لرې ودريرئ.
- مخکې ولاړ شئ او د کورنۍ له ټولو غړو او يا هم د ټولنې له ټولو وگړو سره مرکه ترسره کړئ.
- کله چې له خلکو سره مرکه کوئ، پوښتنه ترې وکړئ، بيا په کټګورۍ کې انتخاب ته وګورئ چې د هغوی ځواب منعکس کړي. د بيلګې په توګه، که چيرته له ښوونځي څخه فارغ او په کالج کې نه وي، د ښوونځي د فراغت برخه د پوښتليک شپږمه پوښتنه د ځواب په ورځه کې په نښه ✓ کړئ.

د کورنمبر	نوم	ستاسو په کورنې څومره وکړي دي؟	تاسو څو کڼ ياد او يا هم (نوم) عمر څومره دی	ستاسو جنسيت څه شی دی؟ او يا هم د (نوم) جنسيت څه شی دی؟ ۱. مذکر ۲. مؤنث	سو د اوس مهال لپاره ښوونځي ته ځي؟ او يا هم (نوم) د اوس مهال لپاره ښوونځي ته ځي؟ ۱. په ښوونځي او يا هم پوهنتون کې ندي داخله شوي ۲. په ښوونځي او يا هم پوهنتون کې داخله اخيستي	نورې پوښتنې دلته وليکئ
۱	حسن	۳	۱۶	مذکر	په ښوونځي او يا هم پوهنتون څخه فارغ	
۱	رنجيت		۱۸	ښځينه	په ښوونځي او يا هم پوهنتون کې داخله لرونکي	

- کچيرته تاسو نشي کولی چې په شخصي ډول او يا هم د ميايل له لارې له خلکو سره مرکه ترسره کړي، تاسو کولی شئ د هغوی د ځوابونو په اړه خپل اټکل وکړي چې د هغوی ځوابونه به څه واوسي او يا د خپلې کورنۍ څخه د خپلو گاونډيانو او يا خپلوانو په اړه پوښتنې وکړئ ترڅو تاسو ته د هغوی په اړه مالومات درکړي.

۱۰ دقيقې	انعکاس: د مرکې او د خپرنې د ترسره کولو په وخت کې زده کوونکي کولی شي چې په تکراري ډول سره په تمرينونو باندې فکر وکړي. ددې پروسې لپاره تاسو کولی شئ د لاندې ځينو پوښتنو څخه چې د انعکاس کولو لپاره کارول کيږي، کار واخلي.
----------	--

- مرکې څنگه مخکې ځي؟ آیا تاسو د معلوماتو راغونډولو لپاره تر ټولو ښې او اغيزناکه لارې کاروي؟ آیا د معلوماتو د راغونډولو پروسه کيډای شي چې نوره هم پياوړې شي؟ کچيرته ستاسو ځواب مثبت وي، څنگه کولی شو چې بهتره او يا پي پياوړي کړو؟
- آیا پدې پروسه کې کوم داسې نوی شی شته چې تاسو پي زده کوی؟

دریمه ورځ

نن ورځ به تاسو ټولو ځوابونو ته ځير شئ او پايلې به تحليل کړئ.

وړاندیز شوی وخت	فعالیت او توضیحات																								
۲۰ دقيقې	داسې يو جدول جوړ کړئ چې د سرشميرنې په څيرنه کې د ټولو گډونوالو په اړه ستاسو موندنې خلاصه کړي. دا موندنې به د گډونوالو د عمر، جنسيت، د خلکو تعداد او تعليم په اړه وي چې ستاسو د تحليل کولو لپاره بايد چمتو شي. لاندې بيلگې ته وگورئ:																								
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>کور</th> <th>نوم</th> <th>عمر</th> <th>جنسيت</th> <th>په کورنۍ کې د وگړو شمير</th> <th>تعليم</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td> <td>سارا</td> <td>۳۰</td> <td>ښځينه</td> <td>۳</td> <td>د پوهنتون څخه</td> </tr> <tr> <td>۱</td> <td>احمد</td> <td>۱۱</td> <td>مذکر</td> <td></td> <td>په ښوونځي کې</td> </tr> <tr> <td>۱</td> <td>کریم</td> <td>۶۲</td> <td>مذکر</td> <td></td> <td>د ليسانس څخه</td> </tr> </tbody> </table>	کور	نوم	عمر	جنسيت	په کورنۍ کې د وگړو شمير	تعليم	۱	سارا	۳۰	ښځينه	۳	د پوهنتون څخه	۱	احمد	۱۱	مذکر		په ښوونځي کې	۱	کریم	۶۲	مذکر		د ليسانس څخه
کور	نوم	عمر	جنسيت	په کورنۍ کې د وگړو شمير	تعليم																				
۱	سارا	۳۰	ښځينه	۳	د پوهنتون څخه																				
۱	احمد	۱۱	مذکر		په ښوونځي کې																				
۱	کریم	۶۲	مذکر		د ليسانس څخه																				

۴۰-۶۰ دقیقہ

په ښوونځي کې

۲ سنا ۱۶ ښځينه ۵

خپلې پایلې تحلیل کړئ، مونږ به لاندې پوښتنې وکارو:

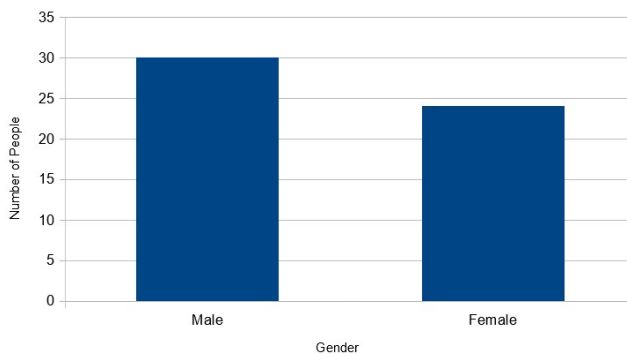
- په ټولو هغو کورنیو کې چې تاسو یې څېړنه وکړه، ټولټال څومره خلک ول؟ دې ته د کتنې شمېره یا تعداد وايي.
- څومره خلکو ښوونځی بشپړ کړی دی؟
- د گډونوالو متوسط عمر څومره دی؟ تاسو کولی شئ اوسط په لاندې ډول سره معلوم کړئ: ټول عمرونه سره جمع کړئ او د گډونوالو په شمېر یې وویشئ (تقسیم) یې کړئ. د بیلگې په توگه:
 $12.7 = 3 / (5 + 13 + 20)$. اوسط شمېرې ته (منځنې شمېره) هم وايي.
- په یوه کورنۍ کې د هغو خلکو چې اوسېږي، اوسط عمر څومره دی؟
- ستاسو په څېړنه کې څومره مذکر گډونوال ول؟
- څومره خلکو دندې درلودلې؟
- د گډونوالو منځنی عمر څومره دی؟ تاسو کولی شئ میډین (منځنې) شمېره د لاندې لارښوونو په ترسره کولو سره پیدا کړئ:
- د عمر کالم ته څیر شئ. ټول عمرونه له ستر عدد څخه کوچني عدد ته ترتیب کړئ.
- د ټولو گډونوالو د عمر تعداد جمع کړئ. (ممکن ټولو گډونوالو خپل عمر نوي ښودلی.)
- د عمر کالم ته څیر شئ. ټول عمرونه له کوچني عدد څخه لوی (ستر) عدد لوري ته ترتیب کړئ.
- د ټولو گډونوالو د عمر تعداد جمع کړئ. (ممکن ټولو گډونوالو خپل عمر نوي ښودلی.)
- د متوسط شمېر د عمر د ترتیب په لیست کې پیدا کړئ. تاساسو د څېړنې میډین (متوسط) عدد دی. که د کتنو مجموعه یوه طاق شمېره وي، منځنی ارزښت باید د هغې څخه مخکې او وروسته د ورته عددونو شمېر وي. د بیلگې په توگه، که چېرته تاسو ۱۵ شمېرې ولری، په لیست کې متوسط عدد د ۷ شمېره ده. که چېرته تاسو یو جفت شمېر ولری، د بیلگې په توگه د ۲۰ شمېره؛ متوسطه شمېره د منځنیو دوه عددونو جمع ده. (چې په دغه مثال کې ۱۱ او ۱۲ شمېره ده چې په ۲ باندې ویشل شوې وي. ددې موضوع د لاسه توضیح لپاره، راځئ چې فکر وکړو چې د ټولو گډونوالو ټولټال د عمر شمېر له کوچني څخه تر لویه پورې ۲۰ عدده دی.
۲۰ ۱۹ ۱۸ ۱۷ ۱۶ ۱۵ ۱۴ ۱۳ ۱۲ ۱۱ ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱
- د ۱۰ او ۱۱ عدد د وسط شمېر دی ځکه چې د ۱۰ عدد څخه مخکې او د ۱۱ عدد څخه وروسته د یوه څیر رقمه عددونه موجود دي. په دې معنی چې د ۱۰ او ۱۱ څخه مخکې او وروسته ۹ عدده دي.
- د میډین (منځنې) عدد پیدا کولو لپاره، باید لاندې عملیه په پام کې ونیسئ:
- $10.5 = 21 / 2 = (10 + 11) / 2$
- ۱۰.۵ د میډین عدد دی.
- په خپلو معلوماتو کې د میډین (منځنې) عمر لرونکي گډونوال معلوم کړئ.
- د گډونوالو د عمر موډ څه شی دی؟ د لاندې لارښوونو په عملي کولو سره تاسو کولی شئ د موډ عدد معلوم کړئ.
- د عمر کالم ته څیر شئ. د گډونوالو عمرونه له کوچني څخه ستر (لوی) شمېر پورې ترتیب کړئ.
- آیا داسې کوم عمر شته چې ډیر تکرار شوی وي؟ هغه کوم عمر دی چې د ډیرو گډونوالو د عمر سره یوشان دی؟ هر عدد چې وي، هغه ستاسو د موډ شمېره ده. ممکن ستاسو په څېړنه کې دوه او یا هم له دوو څخه زیات تکراري عمرونه واوسي. د بیلگې په توگه، که چېرته سنا، احمد اوسارار ټول ۱۱

<p>کلن واوسي او کریمه، مونا، او ادم ۲۰ کلن واوسي؛ او په همدې دې ترتیب درې ځل تکراریدل تر ټولو ډیر تکرار ستاسو په څېړنه کې وي، نو ستاسو موډ يا تکراري عدد د عمر لپاره ۱۱ او ۲۰ دی.</p> <p>○ د هغو خلکو د عمر موډ څه دی چې په یوه کورنۍ کې سره اوسېږي؟</p> <p>○ د بنځینو گډونوالو سلنه څومره ده؟ تاسو کولی شئ سلنه د لاندې لارښوونو په ترسره کولو سره پیدا کړئ:</p> <p>○ د ټولو گډونوالو ټولټال شمیر محاسبه کړئ.</p> <p>○ د ټولټال بنځینو شمیر محاسبه کړئ.</p> <p>○ د ټولټال بنځینو گډونوالو شمیر د ټولو گډونوالو په شمیر باندې ویشئ.</p> <p>○ ځواب یې په ۱۰۰ باندې ضرب کړئ.</p> <p>○ $100 \times$ د ټولټال بنځینو گډونوالو شمیر / د ټولټال گډونوالو شمیر</p> <p>○ د بیلگې په توگه:</p> <p>$20/100 = 2/10 \dots 2 \times 100 = 20 = 20\%$ ځواب =</p> <p>○ فريکونسي (ترادف) د هغه شمیر سره مساوي کيږي چې ستاسو په څېړنه کې تکرار شوي وي. د بیلگې په توگه، که چیرته ۵ خلکو وویل چې هغوی له پوهنتون څخه فارغ شوي وي، د پوهنتون څخه د فارغینو فريکونسي يا ترادف ۵ دی. د تعلیم کومه کټگوري تر ټولو څخه لوړه فريکونسي کومه ده؟</p> <p>- په یوه ورځ باندې د ځوابونو تحلیل را غونډ او ولیکئ.</p>	
<p>خپل ځوابونه د خپل ټولگي، والدینو او د کورنیو له غړو سره شریک کړئ. والدین، ښوونکي او ټولگيوال به وگوري چې آیا زده کوونکي خپل تحلیلونه په سم ډول ترسره کړي دي او که نه. همدا راز، زده کوونکو ته خپل نظریات او وړاندیزونه په هغه ځای کې ورکړئ چېرته چې اړین وي.</p>	<p>۱۰ دقیقې</p>

څلورمه ورځ

نن ورځ به تاسو د خپلې څېړنې ځوابونه وگورئ او هغه به له خپلو کورنیو سره شریک کړئ.

	فعالیت او توضیحات	وړاندیز شوی وخت
<p>د ۲ څخه تر ۳ پورې کټگوري چې تاسو لاندې څلور شمیر د خلکو شمیر</p>	<p>● د خپلې څېړنې ځینې معلومات په گرافونو کې وښایاست. غواړئ وښایاست، انتخاب کړئ. وړاندیز: عمر، د بنځینو کټگوريو لپاره گرافونه رسم کړئ.</p>	<p>۳۰-۴۵ دقیقې</p>
	<p>● د بیلگې په توگه:</p>	

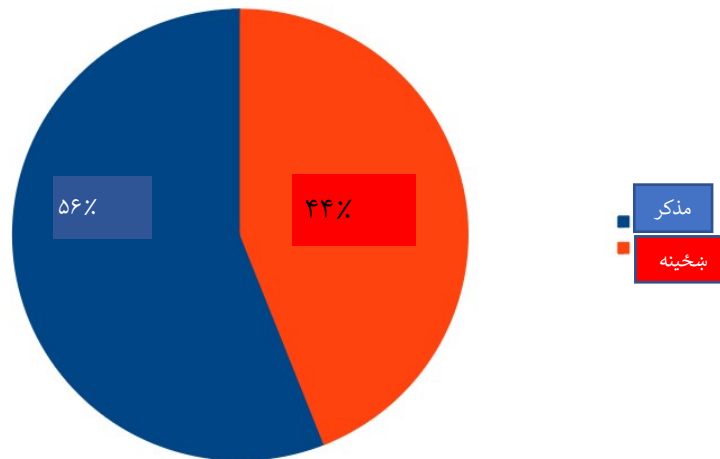

محور X

محور ۷

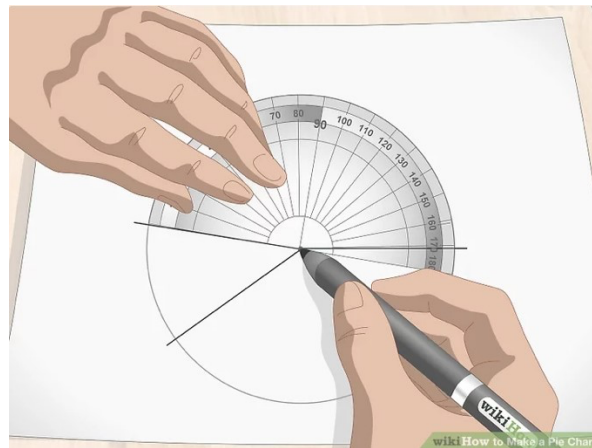
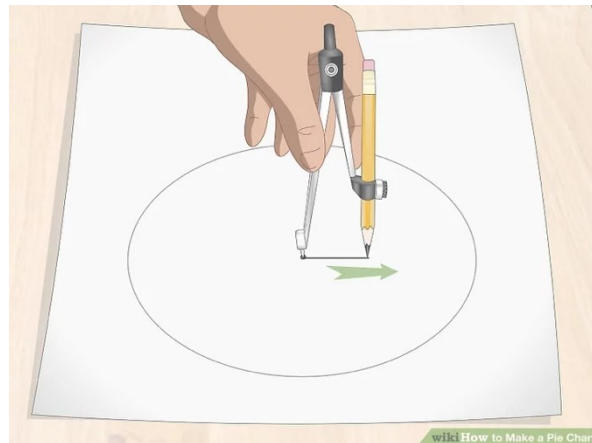
- د پانې په چپ اړخ کې عمودی کرښه رسم کړئ او بیا یو افقی کرښه رسم کړئ چې د عمودی کرښې له ښکته څخه پیل کېږي او ښي خوا ته ځي. دا ستاسو محورونه دي. د ۷ محور په گراف کې عمودی کرښه ده او x محور افقی کرښه ده. دا دوه کرښې باید د پانې په ښکته ښي کونج کې پرې شي
- د ۷ محور د عمودی شمېرې کرښې په څېر دی. تاسو کولی شئ شمېرې د 1، 5 یا کوم وقفې په زیاتوالي کې ولیکئ. که تاسو ډیری مشاهدې نلرئ، تاسو کولی شئ د 0-10 شمېرې د واحد عدد وقفونو سره ولیکئ. 0، 1، 2، 3، 4، etc. په پورتنی انځور کې، له 0 څخه تر 35 پورې شمېرې په 5 عددي وقفو کې لیکل شوي (0، 5، 10، 15 ... او داسې نور). دا محور د ازمویل شویو خلکو شمیر ښيي. دا د 0 څخه پیل کېږي او د ټول کتنو شمیر سره پای ته رسیږي.
- ایکس محور ستاسو د پوښتنلیک کټگوري استازیتوب کوي. لکه څنګه چې پورته ښودل شوي، مستطیلونه رسم کړئ چې د عمر، تعلیم، مسلک، او نورو کټگوریو استازیتوب کوي
- مستطیلونه به د هرې کټگوري ټول شمیر سره ورته اندازه وي. د مثال په توګه، په دې چارټ کې 30 نارینه ګډون کوونکي دي
- هر مستطیل د مختلف رنگ یا سیدینګ نمونې په کارولو سره رنگ یا سپورې کړئ
- ایا تاسو کولی شئ په پورته گراف کې د ښځینه ګډون کونکو شمیر وموئ؟
- تاسو همدا راز کولی شئ له یوه بل څیر چارټ څخه د کټگوریو د معلوماتو د ښودلو لپاره کار واخلئ. یوه نمونه یې په لاندې ډول سره ده:

- په هره کټگوري کې د خلکو د سلنې معلومولو لپاره د سلنې د فارمولې څخه کار واخلئ:
- لارښوونه: د مذکرو د سلنې معلومولو لپاره لاندې فارموله وکاروئ:

$$100 \times \text{د مذکرو ګډونوالو شمیر} / \text{د ټولټال ګډونوالو شمیر}$$

- لدې څخه وروسته چې د هرې کټگوري فیصدي مو پیدا کړه، تاسو به دې ته اړتیا پیدا کړئ چې هره فیصدي (سلنه) درجو ته بدله کړئ. د پای هر چارټ ټولټال ۳۶۰ درجې لري، نو له همدې کبله تاسو باید ټولې سلنې درجو ته بدلې کړئ. د بیلګې په توګه، که چیرته د مذکرو سلنه ۵۶ فیصده وي، ستاسو محاسبه به: $202 \text{ درجې} = 360 \times 0.56$ واوسي. تاسو به همدا عملیه د ټولو کټگوریو لپاره ترسره کړئ.
- یوه دایره رسمه کړئ او د نقالي په کارولو سره د مختلفو کټگوریو درجې معلومې کړئ. د دایرې رسمولو لپاره تاسو کولی شئ له یوه قطب نما څخه کار واخلئ او یا یې په خالي لاس رسمه کړئ.

- لدې څخه وروسته چې د زاویو د محاسبې په بنسټ تاسو دایره په مختلفو برخو باندې وویشله، د دایرې هره برخه په بیلابیلو رنگونو باندې ورنګوی.
- کچېرته زده کوونکي یوې نقالی ته لاس رسی ونه لري، هغوی کولی شي د پای چارټ په مساوي برخو باندې د یوه خط کش په واسطه تقسیم کړي. او له هغې څخه وروسته دې کوښښ وکړي چې د هرې کټګورۍ لپاره د ګډونوالو د شمیر پر بنسټ چې هر څومره اړتیا وي همغومره برخې د لاندې عمليې په واسطه تخصیص کړي:
- د پای چارټ او یا هم دایره په ۱۰ مساوي برخو باندې وویشئ.
 - د مذکرو او مؤنثو سلنه معلومه کړئ او هغه د یوې عمليې په حیث ولیکئ (له ۱۰۰ څخه): ۵۶٪ مذکر او ۴۴٪ مؤنث په کسر کې ۵۶/۱۰۰ څخه مذکر او ۴۴/۱۰۰ مؤنث دي.

- کسر ساده کړئ ترڅو قاسم عليه ۱۰ شي. د دې کسرونو به ساده کولو سره، مونږ ۵.۶/۱۰ مذکر تر لاسه کوو او ۴.۴/۱۰ مؤنث تر لاسه کوو.
- ددې عددونو په ضریولو او ساده کولو سره مونږ ۶/۱۰ مذکر لاسته راوړو او ۴/۱۰ مؤنث. نو له همدې کبله د دایرې ۶ برخې باید مذکر ته ورکړل شي او ۴ برخې مؤنث ته.
- هره کتگوری په بیلابیلو رنگونو سره رسمه کړئ ترڅو د مذکر او مؤنث تر منځ توپیر پیدا کړای شي.

۳۰ دقیقې

- په خپلو کتابچو کې د لاندې موضوع گانو په اړه د لیکلو په پای کې، د راغونډ شوو معلوماتو پر بنسټ کوښښ وکړئ ترڅو یو لنډ راپور چمتو کړئ ترڅو خپله کورنۍ او ټولنه تشریح کړئ.

- د لیدل شوو کورنیو ټولټال شمیر
- په څېړنه کې د ټولټال خلکو شمیر
- د مذکرو او مؤنثو شمیر او یا هم سلنه. ستاسو په اند کوم جنسیت لرونکي خلک کم دي او یا هم ډیر دي؟
- د گډونوالو اوسط عمر
- د هغو خلکو د شمیر مود چې په یوه کورنۍ کې اوسېږي. آیا کومې کورنۍ یو شان د کورنۍ د غړو شمیر لري؟
- تر ټولو ډیره یاده شوې دنده
- که کوم بل معلومات مو راغونډ کړي وي
- ترټولو ډیر د تعلیم د کچې یادونه

د سواد زده کړې توسعه:

۱۰ دقیقې

ستاسو د راپور له مخې، هغه کومه لویه ننګونه ده چې ستاسو ټولنه ورسره مخ ده؟ د بېلګې په توګه، آیا ستاسو معلومات او موندنې دا روښانه کوي چې ډیری ماشومان له ښوونځي څخه محروم پاتې شوي دي؟ آیا ستاسو د معلوماتو پر بنسټ ډیر مشران ښوونکي دي؟ دداسې پوښتنو په اړه فکر وکړئ چې تاسو کولی شئ هغه په خپله څېړنه کې اضافه کړئ ترڅو د ټولني په اړه ځینې ستونزې رابرسیره کړای شئ. یو داسې پرګراف ولیکئ چې مونږ څه کولی شو ترڅو دا ننګونه حل کړو او یا هم تاسو کولی شئ داسې کمپاینې پوسټرې جوړې کړئ چې ددغې ستونزې د حل لپاره چمتو شوې وي.

- د ځینو پوښتنو په کارولو سره له خپل مور او پلار څخه یو آزموینه واخلئ ترڅو دا معلومه کړئ چې هغوی خپل ټولګي او یا هم کورنۍ څنګه پېژني! له دې څخه وروسته به زده کوونکي خپلې پایلې د کورنۍ له غړو سره د خپلو راپورونو په ویلو سره شریکې کړي. دوی به همدا راز هغه پوسټر وښايي چې دوی پخپله ډیزاین کړی دی.

۱۰ دقیقې

په ټولې پروژې باندې فکر کول (انعکاس کول)

زده کوونکي به اوس د هغو تمرینونو په اړه فکر وکړي چې هغوی په د اونی په اوږدو کې بشپړ کړي دي او د لاندې موضوعاتو څخه یواځې ۲ بڼې غوره کړي:

- ددې پروژې په اوږدو کې تاسو کوم اړین درس زده کړ؟

- کوم شیان تاسو ته ډیر ستونزمن او یا هم ډیر حیرانوونکي ښکاره شول؟
- د کومې پوښتنې په اړه تاسو غواړئ چې ډیر بحث وکړئ؟
- کوم شی تاسو ته ډیر جالب ول؟

د ارزيايي معيارونه

- د داسې يوه پوښتنو ټولگه جوړول چې د پوښتنو او ځوابونو کټگوري چې هر ځای د طبق وړ وي له ځانه سره ولري.
- د لږ تر لږه د ۱۰ خلکو په اړه معلومات را غونډول او له هغوی سره په مجازي او يا هم په فزيکي شکل مرکه کول.
- د پایلو په سمه توگه تحليل کول او د ۳ ورځې د فعاليت لیسټ شوو پوښتنو ته ځوابونه ورکول.
- د پای او يا هم بار چارټ په کارولو سره د لږ تر لږه يوې معلوماتي نقطې سم گرافيکي وړاندې کوونه.
- د راپور جوړونه د بصيرت سره چې د سرشميرني د څېړني څخه يو څو جملې ولري.

د غني کوونې اضافي فعاليتونه

- زده کوونکي کولی شي دې څېړنه کې نورې پوښتنې هم اضافه کړي او هغوی ته مناسبې د ځوابونو کټگوري جوړې کړي.
- زده کوونکي کولای شي معلومات طبقه بندي کړي او د مشخصو کټگوريو په مناسبت دا معلومات تحليل کړي. د بيلگې به توگه، زده کوونکي کولی شي په خپلو معلوماتو کې د سپړانو او ښځو اوسط محاسبه او پرتله کړي.
- زده کوونکي کولای شي دا معلومات په مختلفو طريقو سره وکاروي. هغوی کولی شي يو څو جملې وليکي او يا هم کولی شي داسې يو راپور وليکي چې د دوی د پایلو موندلو اغيزمنتيا او اړينتوب د ښوونځيو، روغتونونو او حکومتي دفاترو لپاره بيان کړي.

د ساده کوونې لپاره بدلونونه

- زده کوونکي کولی شي د پوښتنو، اړينو تجزيه او تحليل او يا هم کټگوريو په راکمولو سره دا پروژه ځان لپاره آسانه/ساده کړي.
- زده کوونکي همدا راز کولی شي ددې پروژې د ساده کولو لپاره د هغو خلکو تعداد کم کړي چې دوی ورسره مرکه کوي.